

Jan Green Tøft

Værd at vide om dræn, væske i mellemøret og mellemørebetændelse

Mellemørebetændelse er en meget hyppig sygdom hos børn. Praktisk taget har alle haft mindst én akut mellemørebetændelse inden 8-års alderen. Nogle børn får flere. Hyppigheden aftager efter 8-års alderen, da er det eustachiske rør og immunsystemet blevet "udvokset".

Børn er ofte forkølede. Børn i institution er oftere forkølede end børn passet i hjemmet eller i mindre grupper. Når de bliver forkølede hæver slimhinderne og polyypvævet i næsesvælget. Herved sker en aflukning af det eustachiske rør, der normalt sørger for at der kommer luft til mellemøret. Når røret lukkes bliver mellemøret suget lufttomt i løbet af få timer. Slimhinden omkring mellemøret vil efter få dage lave en tynd væske, der i løbet af nogle uger bliver til sejt slim. Det kaldes væske i mellemøret eller steril mellemørebetændelse. Bakterier kan trænge op gennem det eustachiske rør selvom det er hævet. Herved kan en akut mellemørebetændelse opstå. Efter en akut mellemørebetændelse vil der ofte være væske i ørerne i et par uger.

Væske i mellemøret giver en indelukket fornemmelse i hovedet og nedsat høre-kvalitet. Nogle børn får generelt nattesøvn med uro. De kan også få påvirket balance. Langvarigt undertryk i mellemøret kan gøre trommehinden tynd og overelastisk så den suges ind i mellemøret og trykker på mellemøreknoglerne. Der kan også komme hul på trommehinden. Akut mellemørebetændelse giver feber og smerter, der ofte tiltager i rygleje og når hovedet kommer nedad. Smerterne aftager hurtigt når der går hul på trommehinden og betændelse kan løbe ud.

Behandling

Selvbehandling af væske i mellemøret kan gøres ved at lave overtryk i næsesvælget ved "trykudligning" så det "klikker". Svært hos børn! På børn fra 3-4 års alderen kan man forsøge med en "Otovent" næseballon, der købes på apoteket.

Anlæggelse af dræn i trommehinden giver afløb for den væske der samles i mellemøret. Det vil typisk hjælpe på de smerter, der er forbundet med ophobning af væske i mellemøret og forbedre hørelsen. Ved klager over smerter i øret skal der naturligvis gives smertestillende medicin, fx Panodil eller Pamol efter vægt. Tiltager smerterne samtidig med stigende feber og rødme og ømhed bag øret bør der søges læge. Løber der betændelse ud af øret er det tegn på, at der er gået hul på trommehinden. Flådet vil typisk høre op i løbet af 2 dage. Ved fortsat flåd bør øre-næse-halslæge kontaktes til vurdering.

Jan Green Toft

Det er også godt med en kontrol 4-6 uger efter en mellemørebetændelse for at se, at øret er blevet normalt.

Antibiotika kan gives ved smerter og feber. Der er ikke enighed om nødvendigheden, hvorfor man vil kunne få forskellige svar hos forskellige læger. Ved flåd fra øret, også efter drænanlæggelse, er det en god idé at skylle øregangen med 37 grader varm eddikevandsopløsning i forholdet 1:10 (se opskrift på hjemmesiden) morgen og aften. Det gøres ved hjælp af en 20 ml sprøjte, der købes på apoteket. Studsen holdes ud for øregangen, hvorefter der SPULES for at få betændelse og andet snask ud. Efter kontakt til øre-næse-halslægen vil der ofte blive ordineret antibiotika-øredråber. Hvis lægen kan se, at trommehinden er meget spændt kan det være smertelindrende at punktere denne. Det gøres dog ikke altid, da det også kan gøre temmelig ondt på patienten. Der vil oftest blive penslet med lokalbedøvelse på trommehinden.

Ved væske i mellemøret i længere tid (mere end 3-6 mdr.) og/eller hyppige mellemørebetændelser, medtaget trommehinde, dårlig sprogudvikling og gener kan øre-næse-halslægen lavet en operation, hvor der anlægges et lille trisseformet silikone-dræn i trommehinden. Herved kan væske løbe ud og der kan komme luft ind i mellemøret, hvorved slimhinden i mellemøret kan blive normal. Der er få komplikationer til operationen. Væsentligst er en meget lille risiko for hul på trommehinden. Dette søges imødegået ved halvårlig kontrol. Skulle det opstå, kan det lappes ved en mindre operation. Hos ca. ¼ af patienter ses flåd fra ørerne. Det kan oftest klares med skylning og øre dråber. Antallet af flådepisoder efter drænanlæggelse kan mindskes ved at undgå at få vand i ørerne. Det gøres med vandtætte ørepropper som fx Aquafit Junior eller Earbandit. Dræn falder ud af trommehinden som regel i løbet af 3-9 mdr. af sig selv, hvorefter virkningen ophører. Herefter ligger det så i øregangen i nogle uger til måneder uden gener for patienten. Ved kontroller kan det tjekkes om mellemøret er kommet sig, ellers kan der lægges dræn igen, hvilket oftest er bedre end specielle dræn, der kan ligge i mange år (større risiko for hul i trommehinden).